

ספר השל"ה הקדוש - ספר בראשית - פרשת תולדות תורה או ר' אן

דע כי סוד המעشرות וסוד הברכות הכל הולך אל מקום אחד, על כן נאמר ברכה במעשר. וסוד העניין יימצא מאה שערים. גם לעניין ברכות אמרו ר' ל' (מנחות מג, ב), חייב אדם לברך מהא ברכות בכל יום. עניין מאה שערים כתוב הרקנאטי ז' וזה לשונו, דע כי חכמי הקבלה אמרו כי הארץ העליונה מהא שעריהם, לכל שער בית קבול נובעת מעיני ברכה לעולם. ומשם ינק יצחק אבינו ע"ה מהא מני ברכות ממאה שערים הנזכר, שימושים יוצאת ברכה ושפע ואצלות לכל הנבראים. ולפיכך נמצא באוהל מועד מנת אדנים למאות הכהר ככר לאדון, שאין לך אדון שלא יהיה לו בית קובל כו' עיין שם. ואני אגלה הסוד ביוטר, הנה סוד המעשר הוא י', ויש לה שלושה עניינים, א' י' בעצמה. ב' קוצו של י' שהוא נקודה, וכל נקודה היא י' קטנה. ג' מילוי של י' הוא גם כן עשרה, כזה, יוד' יוד' עולה י'. והנה האצלות הוא י' ספירות, ומה שהוא י' הוא מצד החכמה שהיא י' ממש יהוי, כמו שהאריך הפרדס, מספר עשר ספירות הוא מצד החכמה, והדעת בבחינת הכהר כמו שעריהם המנין. וקוצו של י' רמז על הכהר כמו שתבטו המקובלים, כי שם עשר ספירות בהעלמה ודקדות נרמזים בקוצו של י' שהיה י' דקה נעלמת. ומילוי הי' יוד' הוא התפשטות עשר ספירות, באופן שככל אחת כלולה מכל י'. ומדת אדני' שהוא סוד הארץ העליונה מקבלת אותן, והם סוד מהא אדני'. הרי לך סוד מעשר מן המעשר, כי באדני' הם מהא שעריהם, ומתעלמים בחכמה הכלולות עשרה בהעלמה, ואחר כך מתעלמים ביוטר בתכליות העלמה בקוצו של י', עד שמתתייחדים ומתעלמים בהעלם מוחלט, ו'י' עצמה שהיא חכמה מותייחדת בקוצה שהוא כהר. הרי סוד מאה בסוד התפשטות האצלות וככלותם, והוא מילוי הי' יוד', ואחר כך מתעלמים בשרשם בחכמה שהיא עצם י', ואחר כך מתאחדים באחדות המוחלט בקוצה של י', הרי סוד מעשר ומעשר מן המעשר:

והנה עצם י' שהוא חכמה מייחדת בקוצה שהוא כהר, ומצביעו שנייהם נקרים מחשבה, כמו שמצוינו בזוהר בכמה מקומות. ועיין בפרדס בערבי הכנויים בערך מחשבה. וככתוב שם בשם המקובל הגadol ר' משה בספר השם, וזה לשונו, מחשבה בכתר עליון ובחכמה, ובכתר עליון מחשבה אבל לא השגה כלל מצדיה. ומחשבה קודמת לכל חכמה ובינה בהכרת, ואין לחשוב בה כלל. וגם החכמה תקרה מחשבה, כי אינה מושגת כי אם מחשבה, שבו תחלת המחשבה והתבוננות אבל במשמעות. ועל שתיהן נאמר מאד עמוקו מחשבותיך, שעיל ידי שחשובין בחכמה, יבא לחשוב בכתר עליון על ידי אומד, עד כאן לשונו. ועתה התבונן סוד מעשר, ומעשר מן המעשר שהוא תרומת מעשר, וסוד תרומה גדולה חטה אחת פוטרת כו', וניטלת באומד, כל מידה. כבר פירשתי מהא שערים בסוד התפשטות, וסוד מעשר הוא שרשם והוא עצם י', ותרומות מעשר היא דביקותו בקוצו של י'. וכל זה נקה במדה, כי כן האצלות נקראות מדות המודדות לכל הנמצאים, ובחכמה שורש המדות ושם תרומות מעשר. אבל תרומה גדולה רמז על עצם הקוץ של י', שזו בחינה למעלה מבחינות דיביקות עצם י' בקוצה, כי דיביקות עצם י' בקוצה וזה דביקות והשתנות חכמה לכתר, אמנים עצם הקוץ הוא בחינת הכהר בעצמו, ושם סוד המחשבה נעלם ממחשבה רק באומד הדעת, זהו סוד תרומה גדולה ניטلت באומד. ולמדו ר' ל' מפסק ונחשב לכם, קלומר במחשבה ואומד. ואע"פ שזה הפסוק נכתב בתורותם מעשר, למדו באם עניין דקאי על תרומה גדולה ששם הוא באומד. והנה בודאי לכל אינו עניין לכך תנחו לכאן הנדרש בתורה, בודאי יש לו סוד למה נכתב כאן ולא בעניינו, וכן אני אומר שרמז לסתוד הנ"ל. נכתב בתורותם מעשר שהוא בחינה עליונה של חכמה נקרא גם כן מחשבה, ומחשבה זו מתדבק למחשבה שהיא באומד, אך"פ שמחשבה הזה היא במדה, ותרומה גדולה יוכיח שהיא במדה א' ממשה, מכל מקום היא בחינה המשתוויות למחשבה שהיא אומד ולא מידה, כי היא שורש המדות. ואע"פ שהיא ממשה ממשה, דהיינו אחד ממשה, הוא סוד א' אינו מן המניין אך"פ שהוא ראש המניין. על כן נכתב ונחשב לכם אצל תרומות מעשר, אך"פ שענינו לתרומה גדולה, והבן אלו הדברים כי הם נפלאים. וכבר אמרתי כי המעשרות והברכות סוד אחד, ומוקם אחד לכולם. ובהגיון לשם בסוד מחשבות הנ"ל,

ספר השל"ה הקדוש - ספר בראשית - פרשת תולדות תורה או ר' אן

הוא שורש ומוקם הברכות. כי כן ביאר בתיקונים סוד ברוך, שהוא ראש תיבות, ברכך ר' ראש ומקור כ' ל', שרומו למקום קודש הנ"ל. הרי מבואר סוד מהא שערים, וסוד יברכו ה':
ולבאר העניין ביוטרاعتיק דברי שערין אורחה בשער ראשו בכינוי ברכה זהה לשונו, ואלו מהא אדנים שבמשכן, הם בדמיון מהא ברכות, מתמלאות מן הבריכה הגדולה הנקרא אדני'. ולפיכך חייב אדם לברך מהא ברכות בכל יום, כדי למשוך מכל אחת ואחת מלאו הברכות. ואם חסר ברכה אחת פוגם ומיטיל מום. והסוד תלוי בסוד אי"ק בכ"ר, שהוא סוד כהן לי וישראל, שזו סוד נפש רוח ונשמה. ולפי עיקר זה אמר דוד המלך ע"ה ברכyi נפשי את ה', תלה

הברכות בנפש, בסוד שלושת המערכות העליונות. והנפש צריכה לברך מאה ברכות והוא נגד ישראל, ומן הברכות המאה יגיעו עשרה מהם המערך לרוח שהוא נגד לוי, ומן עשרה של רוח לו יתנו את נשמה שהיא נגד כהן. ואם כן נמצאת למד שאם לא תברך נפשו של אדם מה ברכות בכל יום, לא תגיע לנשמה ברכה אחת, מאחר שאין מגיון לרוח עשר ברכות, שזהו סוד הלוים שלוקחים מעשר מישראל וחוזרים ונוטנים לכחן אחד מעשרה ממה שנטלו. וזהו סוד פרשת מעשר לויים וכחניים וישראלים הכתובה בתורה. ולפיכך אמר ואל הלוים תדבר לאמור ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל את המעשר אשר נתתי לכם מאותם בנחלהכם והרמותם ממן תרומת ה' מעשר מן המערך (במדבר יט, כ). וסוד מעשר מן המערך הוא סוד אי"ק, שאם אין ק' אין י', ואם אין י' אין ק'. ולפיכך צריך האדם להיות זרי לברך מאה ברכות, ואם חס ושלום חסר אחת, פגש. ואלו מאה ברכות הם כדיםין מאת אדני' כסף, שביהם שפע אדני' מתרפסת לכל צד למאה ברכות, עד כאן לשונו:

ספר השל"ה הקדוש - ספר בראשית - פרשת תולדות תורה או"ג

וסוף כל דבר הוא 'קוֹף' במלאו. ובאותיות ר' עקיבא, קוֹף זה שמו של הקב"ה, בגימטריא מקום, ברוך המקום. הקב"ה נקרא מקום שהוא מנין שם יה"ה, י' פעמים י', ה' פעמים י', ו' פעמים ה', עולה כמנין מקום. והארץ העליונה שהיא אדמות קודש המקומות הזה הוא קודש, עמוק כלם ירשו ארץ שהוא עולם הבא, ומקומות עולה קפ"ו, זהו 'קוֹף' שמו של הקב"ה. ושם צוה ה' את הברכה החליטה הנחזי, והם סוד שורש ק' ברכות עליונות, בסוד מאה אדני' שהם מאה שעולים עליונים שכתבתי לעיל שצומה מן הארץ העליונה. ויק' במלואה 'קוֹף' מקום אדמות קודש. ויעקב עם ד' נשיו שהם המטה שלימה עולה 'קוֹף', שהוא סוד עולם הבא חלק ה' עמו יעקב וכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. על זה בא הרמז קצתי בחיה מפני בנות חת, כבר כתבתי כי אחיזת הארץ מן חת רומי גם כן על מספר ח', והנה כתתctrוף מספר שמונה למספר יעקב, יعلاה מספר קז, וכך הוא סמאל שרואו של עשו כמו שכתבתי לעיל.

(2) ספר דרך חיים - פרק ג משנה ג

ומה שאמר מעשרות סייג לעשר הינו כדאמרין בפרק דתעניות (ט, א') אמר רבי יוחנן Mai דכתיב עשר תשע עשר בשビル שתתעשר עד כאן. והנה טעם דבר זה כי האדם כאשר יתנו ממון שלו אל הש"י הנה תבא הברכה מן הש"י אל הממון שלו כי הקريب ממנו עשוו אל הש"י, ולכך צוה הש"י לatta אחד מן עשרה אליו ובזה הקريب ממון שלו לרשות הש"י. ודוקא העשיiri הוא קודש לד', מפני כי מספר הפרטאים הם עד תשעה כי עשרה נחשבים עדה וככל, שהרי אין במספר נוסף רק עד עשרה ומן עשרה ואילך חוזר לספור אחד עשר שנים עשר הרי כי לא יתווסף רק עד עשרה. וזה מפני כי אין תוספת על הכלל, ועשרה ואילך נחשבים אחד, ו Robbins ז"ל (מגילות כ"ג, ב') למדו דבר זה מה הכתוב עד מתי לעדה הרעה ובבר פירשנו זה למילה ומפני כי העשיiri הוא המשלים לעשרה שהם כל ליש אל העשיiri סגולה זאת שראוי לגביה שהוא יתרברך כולל הכל ראיו אליו העשיiri שהוא ממשים במספר עד שהוא הכל. וחשיבות המספר גורם זה כי העשיiri שהוא ממשים אל המספר שהוא מספר שיש בו הכל דהינו מספר עשרה, ראוי לכנות ברשות גביה שהוא יתרברך כולל הכל והוא הכל. ומה זה שאמור עשר בשビル שתתעשר, כי הפרטאים הם חלקים בלבד וכל חלק הוא חסר מפני שהוא חלק בלבד, אבל העשיiri אשר הוא ממשים במספר עשרה אינו פרטיו ולא שייך בו חלק לך איינו חסר. ולפיכך כאשר הוא נותן מעשר אל הש"י זה דבק בו יתרברך بما שהוא יתרברך כולל הכל, כי לך נתנו העשיiri שהוא ממשים אל עשרה שהוא מספר הכל אל הש"י שהוא כולל הכל אז יש לו ברכה ורובי, כי הכל הוא ברכה שאין בכלל חסרונו רק עשר. ונראה העשיiri בשビル זה בלשון עשר כי העשיiri ממשים לעשרה שהם כלל והוא העשר, וכאשר דבק בו ית' במה שהוא ית' כולל הכל אז מקבל ברכה ועשר מן הש"י. וזה עשר תשע בשビル שתתעשר, ור"ל כי נקרה העשיiri בלשון עשר כי העשיiri הוא העשר שהוא המשלים אל מספר שיש בו הכל, ולפיכך עשר אל הש"י בשビル שתתעשר:

ולפרש לך למה הפרטאים אין מגיעים רק עד ט', דבר זה יש לך לדעת כי כל אשר הושפע מן הש"י אי אפשר רק שיהיה לו שתי בחרינות, וזה שהוא ראיו שיהיה אחד, מצד שהושפע מן הש"י שהוא אחד לכך כל דבר שבא ממנו הוא גם כן אחד, והבחינה השנייה מצד המושפע עצמו שאין אפשר שיהיה אחד לגמרי בכל צד, כי כל אשר הושפע מן הש"י נוטה מן האחדות אל הרבי, כאשר הוא יתרברך בלבד אחד, נמצא אשר מושפע מאותו נכנס במדרגת הרבי, ואי אפשר שלא יהיה בו בחרינות של אחדות גם כי הושפע מן הש"י שהוא אחד והפעלה דומה אל הפועל ומתהלך אחד, ולפיכך אי אפשר רק שיהיה בדבר שהוא מושפע מן הש"י שתי בחרינות שיש בו אחדות מצד הפועל ומתהלך מצד בחרינת המושפע. והבחינה של רבי והחלוק מגיע עד תשעה, וזה כי כל רבי שיש בדבר הוא מצד ההתחלקות

אשר הוא מגיע עד תשעה. כי כל דבר נחלק לאורכו ורחבו, וכל חלק הוא מתחלך לששלה כי כל דבר יש לו התחלה ויש לו סוף וכן מתחלך באורך וכן ברוחב, עד שכל שטח מתחלך לתשעה חלקים והוא מגיע עד ט' בלבד כאשר הוא ידוע. אמנם העשרי הוא נגד בחינה אחרת בפני עצמה הוא האחדות שבו הוא אחד. וכל דבר בעולם המצא כך, כי האדם מצד מה הוא אחד שהוא אדם אחד, והוא מוחלך מצד שיש בו חלקים, ולפיכך מספר ט' נגד בחינות החלקים והעשרי נגד הכל שהוא האחדות מצד שאין כאן חלק, ולפיכך העשרי הוא קודש אל השם יתרברך כי העשרי מצד שהוא אחד והוא מצד הפעול שהוא אחד ואליו ראוי העשרי שהוא מצד הפעול. גם בשביל זה העשרי שהוא נגד הפעול שהוא אחד נחשב הכל, כי האחד הוא הכל כאשר אין זולתו והבן זה מאד. ולפיכך ראיו שיתן העשרי אל הש"י שהוא נגד הפעול שהוא אחד ברוך הוא, ואין להאריך יותר בזיה ובפרק בעורת הש"י יתבאר יותר. וכך לא אמרו רק על המעשר עשר בשוביל שתתעורר לא על כל צדקה רק על המעשר שהוא סייג לעושר, כי כאשר נתנו העשרי אל הש"י שבו העשר בימה שהוא עשרי, וכשמו כך הוא שנקרא בלשון עשר ולפיכך דבר זה מביא ברכה:

והראב"ע כתוב עוד מסגולת התשעה, כי הוא כתוב שאין שום מספר עולה רק עד ט', ואמר הטעם כי מספר ט' כאשר יהיו מונחים בעוגל יוישם העוגל באופן זה כאשר תניח מספר ט' בעוגל כמו בצורה זאת. תהה ט' על ט' עצמו והם פ"א, והנה תמצא א' ח' לימין אחד ובסמאל ח' והם ב' ז' פ"א, כי האות הראשון הוא ג' במדרגה האחדים ואתה ד' ה' השני במדרגה עשרות:

תבה ט' על ח' יהיו ע"ב תמצא לימין ב' ובסמאל ז' והם ע"ב. תהה ט' על ז' עולה ס"ג תמצא בימין ג' ובסמאל ו' והם ס"ג. תהה ט' על י' עולה נ"ד תמצא בימין ד' ובסמאל ה'. הנה עתה כאשר בא אל הה"א שהוא חצי העוגל נהפל הדבר להיות העשרות על ימין והאחדים על השמאלי הנה תהה ט' על ה' עולה מ"ה תמצא בימין ה' ובסמאל ד'. תהה עוד ט' על הד' והם ל"ז תמצא הג' בימין והוא ל"ז. תהה הט' על הג' והם כ"ז תמצא הב' בימין וזה' בשמאלי. תהה הט' על הב' והם י"ח תמצא האל"ף בימין והח' בשמאלי. תהה הט' על הא' והוא ט', ובזה נשלם העוגל. וכך אמרנו כי הנקודה אין לה התפשטות כלל והתפשטות הראשון מן הנקודה נעשה מזה העוגל אשר העוגל כפי מה שנטבאר לך יוישם ע"י ט' ובפחות מט' לא יוישם, שתראה כי התפשטות הראשון אין בפחות מט'. אך מה שרצה לומר כי המין אין עולה רק עד ט', שהרי בלשון הקודש ובכל המספרים המספר עשרה לא ט', אבל ר"ל בודאי כי אין עולה המספר הפרטמים רק עד ט', והעשרי הוא כמו שאמרנו משלים ומאחד הפרטמים האלו כמו שבארנו לעלה כי אי אפשר שיהיה זולט זה, והוא נגד הנקודה שהיא בעוגל שהיא אחת שאין לה התפשטות וממנה מתפשט הכל והוא מקשר כל הטע' שהם בעוגול, כי הנקודה היא אחת במאוץ העוגל מקשר כל העוגול עד שהוא אחד. בכך כאשר מגיע לעשרה העשרה הם כמו אחד שהרי אתה מונה שלשים ארבעים חמישים כמו שאתה מונה שלוש ארבע חמשה, שתראה מזה כי הפרטמים מגיעים עד ט' והעשרי מקשר ומאחד אותן כמו הנקודה בעוגול ועוד יש להבין מצד אחר מעין העשרה, ותדע כי כל אשר מתפשט, תחולת התפשטות שלו מן הנקודה ומתפשט ארבעה צדדיין, והנה כל צד יש לו תחילת ואמצע וסוף כמו שאמרנו, עד שכל צד מן ארבע צדדין נחלק לששלה חלקים וייהי היקף כולו שהם ארבע צדדים נחלק לי"ב חלקים, ודבר זה במרובע גמור, אבל כל התפשטות אין רק בעוגול שהוא התפשטות השווה מבלי זויות, כמו שתראה השמיים והארץ הם עוגלים לא מרובעים מפני שהעוגול הוא שווה. והנה כל המרובע נחלק לי"ב, אבל העוגול נחלק לט' חלקים, כי כל מרובע יתר על העוגול רביע, אם כן כאשר המרובע נחלק לי"ב העוגול נחלק לט' חלקים והם ט' חלקים שמתחלק כל התפשטות. וכן ג' זה הפרטמים שמתחלקים תשעה, והעשרי נגד הנקודה שהיא תוך העוגול, ומפני זה העשרי קודש אל הש"י כי הנקודה אין לה התפשטות גשמי כל, וכן הי"ד אין לה התפשטות גשמי כל, ומפני כך בכח העשרי שהוא נגד הנקודה הוא הכל כי ממנה מתפשט הכל ומתקשר הכל, ומפני זה תבין גם כן עשר בשוביל שתתעורר שהרי העשרי שהוא נגד הנקודה שמננה מתפשט הכל ובכחו הכל, והוא המעשר ולפיכך בו העשר ודברים אלו גדולים מאד, והארכנו בזאת להעמיד אותו על דברי נבונים והتبאר איך המעשר סייג לעושר: